

галузей, навколо яких розвиватимуться супутні виробництва і які забезпечуватимуть у майбутньому конкурентоспроможність економіки; створення відповідної інфраструктури; створення кредитно-банківської системи з метою акумулювання коштів для державних та приватних інвестицій; формування підпорядкованої визначеній меті податкової системи; розвиток державної системи освіти і підготовка фахівців для певних галузей; створення розгалуженої мережі державних науково-дослідних установ, які забезпечували б пріоритетні галузі новими технологіями та машинами; ідеологічне виховання нації засобами масової інформації та через систему освіти.

Тому формування новітньої національної доктрини розвитку національної економіки повинно здійснюватися з усвідомленням розуміння місця України у світовому глобальному просторі, а позиціонування в глобальному середовищі є складним і неоднозначним процесом, який формується під впливом багатьох, часто взаємовиключаючих, чинників. Тому в реалізації економічної політики важливо дотримуватися принципів забезпечення збалансованого розвитку, який є ключовою домінантою високих конкурентних позицій національних економік.

З врахуванням напрацьованого зарубіжного досвіду, праць вітчизняних вчених [2, 3] інституалізація механізмів забезпечення збалансування внутрішніх структурних пропорцій повинна включати: розробку і впровадження "Програми структурної перебудови економіки України до 2030 року; обмеження розвитку сировинних і напівфабрикатних виробництв, виробництв засобів виробництва; першочергову підтримку розвитку виробництва предметів споживання, підприємств з повним виробничим циклом, переробних галузей (переробка відходів, вторинних ресурсів); поетапне зменшення експорту продукції видобувних та інших ресурсо- і енергоємних галузей; модернізацію, реконструкцію і технічне оновлення виробництва – зниження енерго- і матеріаломісткості українських товарів і підвищення їх конкурентоспроможності; підтримку інноваційної моделі економічного розвитку, пов'язаної з розвитком науки; розвиток сучасних наукоємних високотехнологічних галузей, прогресивних ресурсозберігаючих технологій і технічних засобів, ефективних безвідходних технологій, технологічних рішень та обладнання для очищення промислових стоків і викидів; формування і реалізацію ефективної інвестиційної політики, спрямованої на розробку, освоєння та використання природо- і ресурсозберігаючих, маловідходних та безвідходних технологій, виробництво екологічно чистих видів продукції; оптимізацію використання важелів фіскальної політики в частині податкового навантаження, податкових пільг, державного боргу; розробку програмних документів збалансованого розвитку регіонів, враховуючи їх економічний та природний потенціал, найважливішими складовими яких повинні бути удосконалення структури господарського комплексу регіону, стимулювання збалансованого використання територіальних ресурсів, поліпшення функціонування соціальної та виробничої інфраструктури, вирішення екологічних проблем, послідовне зростання якості життя; вдосконалення правового поля для впорядкування процесів регіонального розвитку, використання внутрішнього потенціалу регіону, попередження територіальної автаркії чи нехтування окремими регіонами загальнонаціональними інтересами.

Література

1. Татаренко Н.О. Шляхи розвитку національних економік у глобальному середовищі/ Н. О. Татаренко, Д.Г.Лук'яненко/ *Монографія*. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: eolib.com.ua/article.php
2. Марушевський Г.Б., Павличенко П.Г., Тимочко Т.В. Пріоритети національної стратегії збалансованого (сталого) розвитку України / Г.Б. Марушевський, П.Г.Павличенко, Т.В.Тимочко – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nesu.org.ua/.../download.
3. Структурні зміни та економічний розвиток України: монографія/ [Гесць В.М., Арт'юмова Т.І., Шинкарук Л.В. та ін.]; за ред. Л.В.Шинкарук. – К.: Ін-т економ. та прогноз., 2011. – 696с. – ISBN 978-966-02-6094-8.

Олена РОМАНЮК

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, м. Сімферополь

ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ: СУТНІСТЬ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА

В сучасних економічних умовах загострюються проблеми регулювання сфери зайнятості населення. Питаннями державного регулювання та інфраструктури сфери зайнятості займалися багато вчених-економістів, таких як Т. Панюк, Г. Чепурко та ін. [1, с. 205; 2, с. 15]. Але ними не розглядалося таке поняття як інфраструктурне забезпечення механізму державного регулювання зайнятості населення, під яким ми розуміємо результат діяльності державних і недержавних інститутів, установ, організацій, структур сприяння зайнятості, який являє собою сукупність взаємопов'язаних та взаємодіючих елементів: нормативно-правову базу, фінансову середу, інформацію та технології, що сприяють здійсненню компетентними уповноваженими органами управління державного регулювання зайнятості населення. Інфраструктурне забезпечення механізму державного регулювання зайнятості можна класифікувати за такими групами: правове, інформаційно-технологічне, фінансове та організаційне. Розглянемо нижче кожен з них.

Правове забезпечення включає в себе розроблену нормативно-законодавчу базу, яка застосовується в державному регулюванні зайнятості населення: Конституція України, Кодекс Законів про працю України, Закони Верховної Ради України: «Про зайнятість населення», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», «Про охорону праці», «Про освіту», «Про оплату праці», «Про колективні договори і угоди», «Про підвищення соціальних гарантій для трудящих» та ін.

Інформаційно-технологічне забезпечення включає в себе інформацію та інформаційно-комунікаційні технології: статистичні (показники) дані Державної служби статистики України, статистичні (показники) дані Державної служби зайнятості України, (показники) дані агентств з працевлаштування, (показники) дані Державної міграційної служби, дані професійних навчальних закладів усіх рівнів акредитації, дані державних і приватних центрів підготовки та перепідготовки кадрів; засоби масової інформації за допомогою газет, теле- та радіоканалів: репортажі, інтерв'ю, огляди подій, статті, прями радіо та телевізійні ефіри; інформаційні масові заходи: презентація напрямків діяльності служби зайнятості, програми сприяння зайнятості, індивідуальні консультації, багатопрофільні і спеціалізовані ярмарки вакансій і навчальних місць, круглі столи, прес-конференції та брифінги; інтернет - ресурси: офіційні сайти Державної служби статистики України та Державної служби зайнятості України; Єдина інформаційно-аналітична система служби зайнятості України та ін.

Фінансове інфраструктурне забезпечення включає сукупність усіх грошових коштів, які є в розпорядженні держави, підприємств, організацій, установ, інвесторів для здійснення діяльності та регулювання у сфері зайнятості населення. До фінансового інфраструктурного забезпечення відносяться кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття; кошти Фонду соціального захисту інвалідів України; власні кошти підприємств; кошти інвесторів; кошти Державного бюджету України, обласних та місцевих бюджетів.

Крім вищевказаних груп інфраструктурного забезпечення зайнятості населення необхідно відзначити організаційне забезпечення, що включає в себе допоміжну діяльність у сфері зайнятості населення та організацію її, завдяки якій здійснюється державне регулювання. Організаційне інфраструктурне забезпечення механізму державного регулювання зайнятості населення включає в себе: створення в службі зайнятості відділів для роботи з безробітними громадянами; розробка та впровадження послуг з працевлаштування безробітних громадян; розробка програм професійної підготовки та перепідготовки зайнятих і безробітних громадян; збір, обробка даних у сфері зайнятості і ринку праці службою зайнятості; проведення аналізу та прогнозування службою зайнятості показників ринку праці; надання службі зайнятості даних і необхідних показників в сфері зайнятості населення Державною міграційною службою, професійними навчальними закладами всіх рівнів акредитації, приватними агентствами з працевлаштування; державними та приватними центрами підготовки та перепідготовки кадрів; збір, обробка даних і розрахунок на основі їх показників ринку праці Державною службою статистики України та ін.

Таким чином, інфраструктурне забезпечення є однією з важливих складових державного регулювання зайнятості населення, яке сприяє його функціонуванню, спрямоване на подолання проблем, що склалися у сфері зайнятості населення, а також яке пропонується класифікувати за такими групами: правове, інформаційно-технологічне, фінансове та організаційне.

Література

1. Панюк Т.П. *Характеристика ринку праці в сучасних умовах* / Т.П. Панюк // *Актуальні проблеми економіки*. – 2010. – №6(108). – С. 204–208.

2. Чепурко Г.І. *Ринок праці в Україні: проблеми зайнятості в період становлення ринкової економіки* / Г.І. Чепурко. К. : Інститут соціології НАНУ, 2004. – 274 с.

Віра РУБАН

Національний університет харчових технологій, м. Київ

ОБҐРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ КРИЗОВОГО СТАНУ БЕЗ ЗАЛУЧЕННЯ СТОРОННІХ СУБ'ЄКТІВ

Останнім часом чільне місце серед решти оперативних стратегій в рамках корпоративних, глобальних стратегій зайняло антикризове управління з його особливими підходами, інструментами та методами.

В національній економіці спостерігається тенденція недостатньої підготовки працюючих управлінців в малому і середньому бізнесі до боротьби з кризою, в зв'язку з чим головними на сьогодні рішеннями виведення підприємств з кризи залишаються залучення висококваліфікованих і високооплачуваних менеджерів (що іменуються кризовими менеджерами) та управлінських консультантів (консалтингових компаній).

Антикризове управління суттєво відрізняється від інших стратегій управління, в незалежності від того чи управління реагує чи превентивне, оскільки при настанні кризи або на етапі її зародження об'єкт управління суттєво змінюється.

В першу чергу варто відзначити, що ми не розглядаємо причини настання криз на підприємствах, що призвели до нижчезазначених наслідків, а визначаємо головні, характерні для стану спаду або кризового стану наслідки, що зумовили зміну об'єкту управління, це: втрата керованістю організацією в зв'язку з можливими затримками в розрахунках з персоналом, постачальниками товарів та послуг; порушення виробничого циклу підприємства; спад показників рентабельності, ліквідності, фінансової стійкості; втрата довіри інвесторів та кредиторів.

Відмінною є й мета антикризового управління, що відрізняє його від інших стратегій. Головною ціллю антикризового управління – є відновлення фінансової рівноваги підприємства і мінімізація розмірів зниження його ринкової вартості, викликаних кризою.

Особливості антикризового управління фінансовою діяльністю, зумовлені основними заходами по запобіганню кризи, або зменшенню її наслідків, та процесами, що відбуваються в організації в цей період, а саме: 1) в управлінні фінансовою діяльністю: унеможливується залучення грошових ресурсів зовні в зв'язку з підвищенням ризикованості діяльності підприємства [1]; відмова здійснення фінансових операцій, рівень ризику по яким занадто високий [2]; 2) в управлінні грошовими потоками: максимізується оборотність грошових коштів [3]; мінімізують терміни отримання платежів – оборотність дебіторської заборгованості [3]; максимізують оборотність кредиторської заборгованості, період покриття кредиторської заборгованості [1]; з метою забезпечення неперервності процесу виробництва (товарів, робіт, послуг) грошові ресурси переводяться з низьколіквідних активів в високоліквідні; 3) в управлінні основними фондами та капітальними вкладеннями: процеси оновлення основних фондів тимчасово призупиняють або мінімізують витрати; 4) в менеджменті персоналу: відбувається скорочення персоналу; реорганізація організаційної структури для централізації управління та швидкого реагування на зміни в зовнішньому на внутрішньому середовищі [2]; зміна керівного складу або залучення до управління кризового менеджера, консалтингової компанії; 5) зміни в маркетинговій політиці організації: відмова від співробітництва з партнерами, що систематично порушують договірні зобов'язання [3]; перегляд умов постачання товарів робіт послуг, в зв'язку з чим зміна